

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Hällevadsholms skola

2023-2024

Josefin Ehnebom
Rektor
Sara Sundstedt
Biträdande rektor

Innehållsförteckning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	1
Hällevadsholms skola.....	1
Skolans vision.....	3
Skolans ledord	3
Mål med planen	4
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	5
Trygghetsteamets uppdrag	5
Verksamhet	5
Ord, definitioner, lagar mm.	6
Ansvarsfördelning	6
Delaktighet.....	7
Planens förankring	8
Planens utvärdering.....	8
Utvärdering av föregående plans förebyggande och främjande arbete.....	9
Kartläggning inför 2023/2024	11
Resultat och analys	12
Skolans trygghetsenkät	12
Tillbud och kränkingsanmälningar	12
Klassrumsbesök	12
Rastvärdsschema	12
Lärarnas enskilda läsårsanalyser	13
Aktiva åtgärder på förebyggande nivå läsår 2023-2024.....	14
Aktiva åtgärder på främjande nivå läsåret 2023-2024.....	16
Övriga åtgärder.....	18
Förebyggande insatser för läsåret 2023-2024- Trygghet och trivsel- rutnät	19
Främjande insatser för läsåret 23/24- Trygghet & Trivsel- rutnät	22
Rutiner för hantering av trakasserier och kränkande behandling	25
Handlingsplan vid diskriminering och kränkande behandling.	26
Bilaga 1	28
Bilaga 2.....	29
Bilaga 3.....	30

Skolans vision

Svarteborgs vision är att varje elev ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, att alla elever ska känna sig trygga och att alla elever ska trivas på vår skola. Vi arbetar utifrån en helhetssyn på varje elevs lärande och utveckling. Kunskap, trygghet och trivsel- tre ledord som visar oss riktning och är beroende av varandra.

Skolans ledord

KUNSKAP- Alla elever på Svarteborgs skolor ska nå så långt som möjligt i kunskapsutveckling- Att kunskap står först innebär att det är viktigast för oss. Vi ska alla arbeta för att eleverna lyckas och når sin fulla potential i skolan.

För att eleverna ska kunna nå sin fulla potential ska vi utifrån beprövad erfarenhet och forskning prova olika vägar för att ge eleverna en undervisning som håller hög kvalitet, är varierad och anpassad utifrån deras erfarenhet, intressen och förutsättningar. Målen och kriterierna ska vara tydliga. Vi har höga förväntningar på våra elever.

TRYGGHET- Alla elever ska känna sig trygga på Svarteborgs skolor- Att vara trygg är en förutsättning för att lyckas i skolan. Vi arbetar för att skapa goda relationer med varandra och skolans samtliga elever, samt vårdnadshavare.

För att nå dit så ska vi erbjuda eleverna en stödjande, utmanande och stimulerande miljö. Varje elev på skolan ska ha minst en förtroendefull relation till en vuxen på skolan. Vi ska ha gemensamma och implementerade ordningsregler för att uppnå ordning och reda, samt studiero.

TRIVSEL- Alla elever ska trivas på Svarteborgs skolor- Att trivas i skolan leder till hög närvaro och för att kunna utvecklas i sina kunskaper behöver eleverna vara i skolan.

För att nå dit så ska vi arbeta för att skolans klimat präglas av glädje, gemenskap, tolerans och respekt för medmänniskor.

Mål med planen

Målet med planen är att vi i Svarteborgs skolor ska ha en gemensam plan för att motverka kränkande behandling. Vi vill upprätta aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på skolan. Planen är till för att förhindra kränkningar och utgår från elevperspektivet och den bygger på en kartläggning samt analys av verksamhetsbehoven.

Alla elever inom skolorna ska känna sig trygga, sedda, respekterade och accepterade. Alla vi som arbetar inom Svarteborgs rektorsområde skall verka för att

- eleven, oavsett bakgrund utvecklas utifrån sina förutsättningar och behov
- skapa goda relationer mellan människor
- arbeta med demokratiska värden
- skolan erbjuder en bra lärmiljö
- elevinflytande har en framträdande roll i hela skolverksamheten
- aktivt motverka all form av kränkande beteende.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

När vi arbetar med diskriminering och kränkande behandling gör vi det genom:

- det främjande arbetet
- det förebyggande arbetet
- kartläggningar
- det åtgärdande arbetet.

Trygghetsteamets uppdrag

Svarteborgs trygghetsteam arbetar på uppdrag från skolledningen tillsammans med övriga delar av verksamheten för att skapa trygghet på skolan. Trygghetsteamet består av personal från skolans alla delar, ledning, fritidshem, skola och elevhälsa. Arbetet som trygghetsteamet utför utgår från Plan mot diskriminering och kränkande behandling som i sin tur bygger på värden som förmedlas i Läroplanen, del 1 och 2. Trygghetsteamet har också i uppgift att skriva planen och säkerhetsställa att den implementeras, hålls aktuell och att den efterföljs.

Verksamhet

Skolans namn Hällevadsholms skola	Planen gäller från Läsåret 2023-2024
Verksamheter som omfattas av denna plan Grundskola årskurs F-3	
Kontaktpersoner, Rektor Josefin Ehnebom, Biträdande rektor Sara Sundstedt, skolkurator Emielle Bernhardt, samt skolsköterska Linda Bjurhoff	
Utvärdering sker enligt följande modell December/Juni: Arbetslagens utvärdering samt sammanställning och analys av inkomna anmälningar och tillbud. September/mars: trygghetsenkäter samt trygghetsvandring, sammanställning och analys. Juni: Utvärdering av planen av skolpersonalen samt elevhälsa.	

Ord, definitioner, lagar mm.

I denna plan och med tillhörande lagar förekommer en rad olika ord och definitioner som kan te sig obegripliga. En beskrivning av dessa ord hittar du i bilaga 3. De lagar mm som ligger till grund för denna plan finns presenterade i bilaga 2.

Ansvarsfördelning

Enligt skollagen är rektor ansvarig för att planen upprättas och följs (6 kap. 10 § skollagen). Rektor ska ansvara för att planen implementeras, utvärderas och revideras varje år. Alla på skolan har ansvar för att planen efterlevs och att arbeta utifrån den.

Delaktighet

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i utformandet av planen mot diskriminering och kränkande behandling genom att den bygger på elevsvar utifrån trygghetsenkäter administrerad av skolan och en elevenkät administrerad av Skolinspektionen (vartannat år) samt av skolan (vartannat år). Genom att resultaten från enkäterna bearbetas i klasserna får eleverna även ge förslag på åtgärder som skolan ska vidta för att främja elevernas trygghet och trivsel på skolan. Trygghetsteamet genomför klassrumsbesök där bland annat planens innehåll presenteras. Klassrumsbesöken bidrar också för att skapa dialog samt bygga relation till eleverna. Detta gör att även eleverna får insyn i processen i hur planen arbetas fram, från kartläggning till konkreta insatser. Planen processas och bearbetas också genom elevråd och klassråd.

Vårdnadshavares delaktighet

Planen presenteras på föräldramöte under september och därefter finns möjlighet att inkomma med förslag på ändringar. En arbetskopia av planen publiceras reviderad på Unikum och kommunens hemsida.

Personalens delaktighet

I slutet av läsåret ges personalen möjlighet att utvärdera trygghetsteamets arbete och planens insatser på APT. De får också möjlighet att påverka kommande plans innehåll. Under början av höstterminen presenterar trygghetsteamet den nya planen för all personal samt eleverna genom elevråd och klassrumsbesök.

Planens förankring

- Innehållet i planen skall förankras hos personalen på skolan. Det kommer att ske genom presentation till all personal. Medlemmar i trygghetsteamet presenterar planen på APT. Planen ska genomsyra hela skolans verksamhet.
- Personal från verksamhetens alla delar är involverade i trygghetsteamet. Detta innebär att representanter i trygghetsteamet består av personal ur skolledning, fritidshem, skola samt elevhälsoteam.
- Planen kommer att finnas tillgänglig i samtliga klassrum.
- Planen ska konkretiseras för eleverna genom att trygghetsteamet presenterar planen med hjälp av en lättöverskådlig powerpointpresentation. Planen har även en naturlig plats på elev- och klassråd. Vid genomförande av åtgärder ska vi knyta an till planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- Planen kommer också att finnas tillgänglig för vårdnadshavare, personal och elever via Unikum och skolans hemsida.

Planens utvärdering

Planen ska utvärderas med delaktighet från elever, vårdnadshavare och personal genom:

- elevenkäter
- Skolinspektionens enkät till elever och vårdnadshavare
- löpande diskussioner under gemensamma personalmöten, såsom APT och arbetslagsmöten, uppföljning och utvärdering av trygghetsteamet
- skolsköterskans hälsosamtal där frågor kring trygghet och trivsel avhandlas.

Utvärdering av föregående plans förebyggande och främjande arbete

Här följer en redovisning av föregående års utvärdering och resultat av de insatser som utförts.

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga
Skolledning har tillsammans med personal och elevhälsa utvärderat tidigare plan vid skolstart, augusti 2023.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Mål

1

Att det finns ett gemensamt förhållningssätt bland all personal på skolan för att motverka verbala och fysiska kränkningar. Målet blir härigenom att varje elev lever sig in i och förstår andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Det innebär att alla på skolan kan värdesätta varandra, visa på empati, solidaritet, medmänsklighet mm.

Målet kring att skapa samsyn har vi inte uppnått fullt ut, delvis för att det varit en del personalbyten och ledningsbyten under läsåret där möjlighet, tid och struktur för att diskutera samsyn djupare ej funnits. Vi behöver ha en återkommande punkt på möten för att upprepa och låta ny personal få samsyn.

Målet med att elever har förståelse för andra, värdesätter varandra, visar empati etc har vi arbetat med. Framgent kan vi arbeta än mer medvetet med målet genom exempelvis rastvärdsskapet. Det är svårt för t.ex vikarier att veta om rutiner och var de ska vara för att undvika att kränkningar ska ske. Vi anser att vi har tillräckligt många rastvärdar, så arbetet mot färre kränkningar kan utvecklas genom större samverkan mellan vikarier och skolpersonal. Under arbetslagsmöten kan en stående punkt vara likt en lägeskontroll över rastvärdsskap och rastaktiviteter. Zooner för rastvärdar, utifrån var flest kränkningar skett, ser vi som ett steg framåt.

Förebyggande åtgärder under arbetet läsåret 22/23:

Raster identifierades som tillfällen där flest kränkningar skedde läsåret 22/23, därför beställdes det in nya leksaker för att uppmuntra till mer organiserad lek på rasterna. Detta gav mer struktur i rastlekarna vilket varit gynnsamt. Vi införde rastaktiviteter där åk 3 blev inbjudna att hjälpa till och ansvara vilket var positivt både för klassen samt de övriga årskurserna. Fritidshemmet skapade bildstöd på olika aktiviteter som eleverna kunde välja att göra på rasterna vilket också föll ut väl och inspirerade fler elever att komma igång i lek.

Främjande insatser under arbetet läsåret 22/23

Vi har arbetat tematiskt för att främja elevers olikheter. Tema som kamratskap och "stopp min kropp" genomfördes för att öppna upp för dialog och kunskap kring gränser, förståelse och empati. Skol- och fritidshemspersonalen ser positivt på att ha tematiska arbeten på hela skolan. Eleverna blir motiverade och vi kan se en positiv skillnad på elevers beteende under och efter temaveckorna. Vi vill få in det än mer naturligt i undervisningen framöver.

Mål 2

Att planen är känd och är ett levande dokument för all personal och alla elever på Hällevadsholm skola, samt att vårdnadshavare har kännedom om denna plan.

Planen presenterades och diskuterades i arbetslaget under höstterminen -22. En arbetsplan för första veckorna på terminen skapades och genomfördes. Planen informerades till vårdnadshavarna på föräldramötet. Trygghetsgruppen presenterade sig och planen för eleverna i klassrummen. Personalen har varit med och utvärderat planen under läsåret och eleverna har mött delar ur den då vi arbetat med teman och åtgärdande arbete. Planen behöver etableras även för visstidsanställningar och vikarie för att kunna upprätthållas för hela personalgruppen.

Förebyggande åtgärder under arbetet läsåret 22/23:

Planen har skrivits i en förenklad version med bilder som visats för eleverna. Planen har delats till vårdnadshavare via Unikum, hemsida och föräldramöte.

Främjande insatser under arbetet läsåret 22/23

Planen har lyfts på möten genom läsåret. Ny personal har själva fått läsa och sätta sig in i planen men skulle ha behövt sätta sig in i planen tillsammans med arbetslaget för samsyn.

Mål 3

Trygghetsgruppens arbete ska vara känt av personal, elever samt vårdnadshavare.

Trygghetsgruppen var aktiv under höstterminen utifrån den organisation man satt sedan start. Under vårterminen förändrades upplägget av gruppen och blev då ej längre statisk utan kopplades på vid uppdrag och behov. Det var då svårt att lösa tid organisatoriskt för de lärare som var med i trygghetsgruppen, andra behov i verksamheten behövde få gå före. Under vårterminen ansvarade skolkuratorn själv över trygghetsgruppen. Exempel på åtgärder utifrån planen som skolkurator och skolsköterska under våren arbetade med tillsammans med lärarna var gruppstärkande aktiviteter, kompisamtal, "stopp min kropp" och kamratskap på fritidshemmet. Läraren som ingick i trygghetsteamet under HT:22, hjälpte istället till med trygghetsenkäterna under vårterminen.

Trygghetsenkäter genomfördes både under hösttermin och vårtermin. Elevsvaren analyserades och presenterades för lärarna och kommer nu under nästa läsår arbetas på åtgärdande och främjande sätt i klasserna.

Förebyggande åtgärder under arbetet läsåret 22/23:

Vårdnadshavare har tagit del av trygghetsgruppens arbete genom att de haft tillgång till denna plan samt fick information på föräldramötet. Trygghetsgruppen presenterade sig för eleverna under uppstart samt har mött trygghetsgruppen i klasserna under årets gång.

Främjande insatser under arbetet läsåret 22/23:

Elevhälsan har varit ute i klasserna samt på rasterna vilket lärare och elever ser positivt på och önskar mer av inför kommande läsår.

Kartläggning inför 2023/2024

Kartläggningsmetoder

En översyn av rastvärdar och över rastverksamheten har gjorts löpande i arbetslagen, sedan lyfts till ledning.

Skolans inrapporteringsystem för tillbud och kränkningar har analyseras och gåtts igenom med personal.

Skolan har använt sig av elevernas svar i trygghetsenkäterna inför upprättandet av aktuell plan med fokus på kunskap, trygghet och trivsel- som är skolans ledord. Vi använder också klassernas analyser och elevenkäter som underlag.

Skolsköterskans sammanställning och analys av hälsosamtalen i åk 2 med fokus på trygghet och trivsel används som underlag i upprättandet av ny plan.

Skolans elever har tillsammans med sina lärare sett över skolans ordningsregler under uppstarten ht-23 med fokus att en trygg arbetsmiljö ska uppnås. Utifrån klassdiskussionerna har förslag på nya ordningsregler skickats till rektor som fastställt skolans ordningsregler.

Under läsåret har klassrumsbesök av ledning och trygghetsteam genomförts samt att varje klass har haft klasskonferenser. Även dessa vävs in i upprättande av ny plan.

Resultat och analys

Skolans trygghetsenkät

I skolans trygghetsenkät har 113 elever deltagit. På frågan om de har någon vuxen som de trivs med svarar 89 elever "ja", 19 elever svarar "ganska bra" och 4 svarar "nej". Enligt trygghetsenkäterna har de flesta elever svarat att det inte finns någon otrygg plats på skolan, de få ställen som nämns är klätterställningen, kullen och fotbollsplanen. Året innan nämndes bussarna vilket inte nämns i år, där ser vi att tidigare insatser hjälpt. 105 elever svarar att de "har" något att göra på rasten och 8 svarar att de "inte har" något att göra på rasten. 82 elever har svarat att de "trivs bra" på skolan, 27 att de trivs "ganska bra" och 4 att de "inte trivs" på skolan. 79 elever svarar att de "trivs bra" med sina klasskamrater, 30 elever trivs "ganska bra" och 5 elever trivs "inte alls" med sina klasskamrater.

Tillbud och kränkingsanmälningar

I Drafit, systemet med tillbud och kränkningar, kan vi se att de vanligaste kränkningar som sker är verbala och/eller fysiska incidenter på skolan. Kränkningar av kön/etnisk tillhörighet eller sexualitet är låg. 39% av kränkningarna skedde på skolgården, 23% under lektionstid, 8% i korridor och 4% under fritidshemmet.

Klassrumsbesök

Ledning och elevhälsa har gjort klassrumsbesök under läsåret. Dessa visar till stor del på god arbetsro och fokus i samtliga klasser. Då vi fortfarande har kränkingsanmälningar samt elever som inte känner trygghet och trivsel ser vi behov av att arbeta kring relationer och bemötande tillsammans med personalen. Vi kommer under läsåret arbeta mer med relationellt ledarskap samt bemötande och relationsskapande. Lärarna kommer under vecka 33 få en föreläsning kring NPF samt diskutera "HUR:et" i kollegiet. Under APT och kollegial samverkan kommer personalgrupperna få läsa aktuell litteratur och diskutera relationskapande arbetssätt, samt trivsel med fokus på att nå en ökad trygghet och trivsel hos fler elever.

Rastvärdsschema

Personalen har utvärderat årets rastvärdsschema och är överens om att de tycker att de är tillräckligt med personal ute på rasterna, fler resurser tillsattes under läsårets gång för att trygga upp kring vissa elevgrupper. Resurspersonal samt klasslärare fanns även med ut i korridorerna för att skapa trygghet ut/in till rast. Inför läsåret infördes att alla klasser har gemensamma raster vilket medförde flera positiva aspekter, såsom fler lekkamrater ute, men fler elever på samma plats kan också ha resulterat i att vissa av dem känner otrygghet. Det är också en risk till fler konflikter. En annan följd var att det gav en möjlighet till fler personal ute samtidigt under rasterna.

Lärarnas enskilda läsårsanalyser

I lärarnas utvärderingar/analyser uppges att många lärare önskar utveckla sammanhållningen i elevgrupperna. De uppmärksammar språkbruk och kamratskap som fokusområden att arbeta med för ökad trygghet, trivsel och kunskapsinhämtning.

Aktiva åtgärder på förebyggande nivå läsår 2023-2024

Trygghet:

Trygga vuxna

Svarteborgs vision är att varje enskild elev ska trivas och känna sig trygg. Vår vision är att nå varje enskild elev och en viktig del i detta arbete är att alla elever på skolan ska känna att de har minst en förtroendefull relation till en vuxen på skolan. Enligt skolans trygghetsenkät visade resultatet för vt:23 att vi på skolan har 4 elever som uppger att de inte har en trygg vuxen på skolan. Därav kommer vi under läsåret att arbeta för att alla elever ska ha minst en trygg och förtroendefull relation till en vuxen. Under kollegiala möten kommer personalen i arbetslagen diskutera hur en förtroendefull vuxen är samt hur vi kan arbeta med detta i verksamheten. Trivselenkäten kommer också att revideras med tydligare formuleringar för att kunna föra statistik över mer detaljerade frågor kring trygghet och trivsel på skolan.

Fadderverksamhet

Det kommer införas tvärgrupper mellan årskurserna där äldre elever blir faddrar till de yngre. Förhoppningen är att detta skapar en större trygghet och att fler elever får fler goda relationer med kamrater över årskurserna som kan skapa möjligheter till fler lekkamrater på rasterna. Fler trygga relationer ger färre kränkningar.

Trygga upp vid korridorerna

I kränkingsanmälningarnas analys kunde vi se att en del kränkningar skedde i skolans korridorer. Klasslärare ansvarar för att följa eleverna ut i hallen inför rast.

Raster

I analysen av fjolårets kränkingsanmälningar såg vi att majoriteten av kränkningarna skedde på rasterna. Personalen anser att de är tillräckligt många ute men att det kan vara svårt när vikarier utan relation till eleverna arbetar för att på rasterna behöva stötta, avvärja konflikt eller konflikthantera. Nya vikarier behöver ges information kring var flest konflikter sker på rasterna. Ett större samspel mellan rastvärdar och vikarier om identifierade riskområden så att rastvärdar kan placeras på lämplig plats och att alla vet vilket område de ansvarar för bör ske.

Arbetet med rastaktiviteter och bildstöd till rastaktiviteterna ser vi som en fortsatt viktig del för att fler elever ska motiveras till lek under rasterna, samt att det bidrar till trivsel och trygghet. Fritidshemmet kommer att ansvara för planeringen av rastaktiviteterna och samverka med eleverna i åk 3 för genomförandet av aktiviteter- för större elevdelaktighet.

Trivsel:

Språkbruk

Då tillbuden ofta startar med verbala handlingar samt att personalen i sina egna analyser skrivit om ett allt hårdare språkbruk, kommer vi under läsåret 23/24 att både aktivt och främjande arbeta med språkbruk. Skol- och fritidspersonal behöver ha samsyn kring vad ett accepterat språkbruk är samt vilka åtgärder personalen behöver ta. Dessa diskussioner kommer att föras under arbetslagsmöten och APT:er under läsåret. Skolans personal kommer även under läsåret arbeta med dilemman samt diskussioner i sina klasser kring språkbruk och språkkunskap. Vecka

43 kommer elevhälsan att prata i alla klasser om likabehandling, språkbruk, fysisk och psykisk hälsa. Klassråd och elevråd kommer också att fokusera på området ht-23.

Kamratskap

Ett identifierat område som skolans- och fritidshemmets personal uppmärksammat i sina analyser är att elevgrupperna behöver stärka sina relationer med klasskamraterna för att skapa större trygghet och trivsel. Därav kommer klasserna under första delen av terminen att arbeta med gruppstärkande aktiviteter och värdegrund. Under läsåret kommer tema-arbete om kamratskap genomföras.

Kunskap:

Ordningsregler

Ordningsregler för ökad trygghet och studiero är en del i Svarteborgs vision. Eleverna kommer ihop med sina lärare att diskutera vilka ordningsregler som kan behövas i klassen för att skapa trygghet, trivsel och studiero. Klassernas sammanställningar kommer skickas till ledningen som utifrån dessa skapar gemensamma ordningsregler för hela skolan. Detta sker under terminens första veckor.

Visa respekt för medmänniskor

I skolenkäten hade vi 5 elever som inte trivdes med sina klasskamrater. Det är av vikt att klasslärarna arbetar mot läroplanens inledande delar och skolans vision och ledord. I vår vision står det också att skolans miljö ska präglas av glädje, gemenskap, tolerans och respekt för medmänniskor.

Aktiva åtgärder på främjande nivå läsåret 2023-2024

Trygghet:

Raster

I analyserna av förra läsårets kränkingsanmälningar kunde vi se att det fortsatt sker kränkningar under rasterna. För att främja och arbeta förebyggande för lek och aktivitet, samt motverka konflikter, kommer vi under läsåret att bygga fler utomhusmiljöer med nyinköpta leksaker som bjuder in till lek. Att personalen har stående punkter på arbetslagsmöten kring samsyn och rutin om rastvärdsskap är en viktig del i att hålla arbetet à jour. Elevdelaktighet i rastaktiviteter genomfördes för fjolårets 3:or vilket vi såg positiv verkan av och något vill införa även detta läsår. Vi planerar att genomföra lek dagar där eleverna får testa nya lekar som de sedan kan leka själva.

Trygga vuxna

I enlighet med visionen där 100% av eleverna ska känna trygghet och ha minst en förtroendefull relation till en vuxen på skolan kommer vi under läsåret 23/24 att arbeta för att alla elever i trygghetsenkäten anser att de känner förtroende och trygghet till minst en av sina lärare.

Klassrumsledarskap och bemötande

Utifrån kränkingsanmälningar där vi ser att kränkande behandling även uppstår i klassrummen behöver vi arbeta främjande för ett gott klassrumsklimat. På skolan finns en skolutvecklingsgrupp som under kollegial samverkans tid bland annat har för uppgift att diskutera vetenskaplig litteratur och samarbeta i arbetslagen för ett stärkande klassrumsledarskap och på så vis påverka arbetsro, trygghet och trivsel.

Klassråd/elevråd

För att arbeta mer främjande med elevernas kunskap, trygghet och trivsel kommer vi under läsåret att rikta innehållet på elevernas klassråd och elevråd mot detta. Biträdande rektor samt skolkurator kommer hålla i elevråden och elevrådsrepresentanterna för arbetet vidare under klassråden. Tema på elevråden för ht-23 kommer att vara: Likabehandlingsplan- förebygga kränkande behandling, språkbruk, psykisk och fysisk hälsa- stopp min kropp. Tillsammans kommer de också att analysera trivselenkäterna.

Trygghetsteamet

I förra årets utvärdering kunde vi se att det var uppskattat av både elever och personal när representanter från trygghetsgruppen ibland var med elever och personal ute på rasterna. Detta vill vi fortsatt arbeta främjande med under läsåret 23/24. Vi kunde se att både elever och personal uppskattade trygghetsgruppens arbete. Vi startade under höstterminen upp ett nytt trygghetsteam som kommer arbeta främjande och

förebyggande med denna plan, presentera sitt arbete samt involvera både elever och personal i att tillsammans arbeta främjande för kunskap, trygghet och trivsel på skolan.

Trivsel:

Läsraster

Då några elever i trygghetsenkäten uppgav att de inte har något att göra på rasterna kommer vi fortsätta att erbjuda och uppmuntra till deltagande av läsraster för eleverna. Detta leder till att eleverna får ett bredare utbud av aktiviteter att välja på under rasterna. Det har varit positivt för elevernas trygghet, trivsel och kunskapsutveckling under läsåret.

Klassrumsklimat

I lärarnas analys uppgav de att de behöver fortsätta att arbeta för att skapa ett positivt klassrumsklimat. Detta genom positiv förstärkning. De uppgav även att de önskar öka sammanhållningen elevgrupperna. Vi ser också att en del av kränkingsanmälningarna sker i klassrummet. En främjande åtgärd som alla lärare under läsåret kommer att arbeta med är kooperativa övningar samt gruppstärkande aktiviteter. Skolutvecklingsgruppen kommer att arbeta med detta i kollegiet och ledningen under APT.er.

Hällevadsholmsskolans dagar

För att öka elevernas trivsel samt i enighet med vår vision där vi vill arbeta för gemenskap och glädje, samt öka närvaro- kommer vi under läsåret 23/24 att skapa temadagar med olika fokus och aktiviteter. Temadagar såsom: Jul-tema, Alla hjärtansdags-tema, Påsk-tema.

Samverkan fritids och hem

För ökad trivsel, gemenskap och glädje kommer fritids att bjuda in till familjesamkväm med olika teman- fritidshemmets dag, jul/högtid.

Kunskap:

Skolutvecklingsgrupp

Inför läsåret 23/24 har vi organiserat en skolutvecklingsgrupp bestående av representanter från ledning, elevhälsa, förstelärare, digitaliseringspedagog och arbetslagsledare. Skolutvecklingsgruppen kommer bland annat att arbeta med kooperativt arbetssätt, relationellt bemötande och klassrumsledarskap.

KlassEHT

Klasskonferenserna som elevhälsa och ledning har med varje klass under läsåret kommer ändra riktning. Vi följer upp alla klasser stöttar med olika professioner mot en progression kunskapsmässigt och socialt i grupperna.

Övriga åtgärder

Värdegrundsarbete

När värdegrundsarbetet sker tillsammans med kunskapsuppdraget skapas meningsfulla samtal om värdegrundens innebörd. Skolan ska genom sitt demokratiska uppdrag främja ett skolklimat där alla barn och elever känner sig trygga och respekterade. Detta ska uppnås genom ett aktivt och systematiskt värdegrundsarbete som ska genomsyra undervisningen. Insatserna kring värdegrundsarbetet som Trygghetsteamet genomför i klasserna skapar en systematik och likvärdighet och görs som ett komplement till det dagliga värdegrundsarbetet i undervisningen. Innehållet bygger på behov som anses finnas hos eleverna och vilar på aktuell forskning och demokratiska principer. Vi anser att detta är ett viktigt område att jobba vidare med varför insatsen kommer finnas kvar under förebyggande insatser i aktuell läsårsplan.

Hälsosamtal

Inom skolsköterskans uppdrag ingår det att kartlägga elevernas fysiska och psykiska hälsa där underlag skapas för elevhälsans främjande och åtgärdande insatser, både på grupp- och individnivå. Hälsosamtalen är en förebyggande insats där skolsköterskan träffar samtliga elever på skolan. Under hälsosamtalen görs en kartläggning av elevernas hälsotillstånd samt deras trygghet och trivsel på skolan. Skolsköterskan och kuratorn finns också representerade i trygghetsteamet vilket skapar en viktig länk mellan trygghetsteamet och skolhälsovården.

Förebyggande insatser för läsåret 2023-2024- Trygghet och trivsel- rutnät

Följande områden ska vi arbeta med under läsåret 23/23	Syftet med dessa områden är:	Så här ska vi arbeta med dessa områden:	Så här ska arbetet utvärderas:	Så här kommer vi dokumentera processen:	Ansvariga:
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p> <p>Studiero för den enskilda eleven- Hur säkerställer vi studiero?</p>	<p>Att alla elever ska ha förutsättningar att lära sig och nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven. Klassrummet är en plats där det råder trygghet och trivsel. Fokus för insatsen under läsåret kommer vara att säkerställa god studiero.</p>	<p>Samsyn kring begreppen studiero/arbetsro i klassen. Genom att skapa gemensam definition av studiero samt sätta upp ordningsregler för skola/klassrum Workshops och klassrumsbesök</p> <p>Eleverna väljer och bestämmer tillsammans vilka aktiviteter de vill ha på fritids vilket i sig möjliggör lugn och ro i studiemiljön. Samt delning av gruppen.</p>	<p>Genom elevernas trygghetsenkäter.</p> <p>I det systematiska kvalitetsarbetet</p>	<p>Trygghetsteamet gör analys av elevsvaren, återkopplar till varje klass. Åtgärder sätts in.</p>	<p>Klasslärare</p> <p>Trygghetsteam</p> <p>Ledning</p>
<p>Läroplanens del 1 och del 2 i undervisningen</p>	<p>Vi vill utveckla arbetet med att mer uttalat lyfta och synliggöra värdegrundsarbetet på skolan inom ramen av ordinarie undervisning</p>	<p>Kontinuerliga samtal om normer och värden. Högläsning, textsamtal, dilemmakort & "Djuren på djuris". Vi gör medvetna val kring texter och böcker.</p>	<p>Lärarnas terminsanalys</p>	<p>I personalens terminsanalys.</p>	<p>Lärare.</p> <p>Ledning förbereder analysmall inför december och juni.</p>
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p> <p>Förtroendefulla relationer- Ett fördjupat arbete om trygghet och relationer</p>	<p>I Svarteborgs vision står att varje enskild elev på skolan ska ha minst en vuxen att känna sig trygg med. Nämnade vision är sammanflätad med skolans övergripande vision med ledorden Kunskap, trygghet och trivsel. Målet innebär att varje elev- 100% av eleverna, ska uppleva att de har en vuxen att vända sig till på skolan.</p>	<p>Under det kollegiala lärandet kommer personalen att arbeta med :Förslag (ej spikat) Relationella ledarskap, meningsfull undervisning, Starta skolan starkt, studiepaket NPF.</p> <p>Vuxna är närvarande i och vid leken. Meningsfull fritid -> meningsfulla aktiviteter som eleverna är med och utformar.</p>	<p>I det systematiska kvalitetsarbetet</p>	<p>Genom elevenkätens frågor ht samt vt samt i hälsosamtalen. Svaren för klassen går igenom med klasslärare och gemensamt tittar vi på åtgärder.</p>	<p>Rektor</p> <p>Skolutvecklingsgrupp</p> <p>Kurator</p> <p>Skolsköterska</p>
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p>	<p>För att göra eleverna mer medvetna om sin arbetsmiljö och hur de</p>	<p>Fokus på klass- och elevråd kommer riktas</p>	<p>I elevråden</p>	<p>Genom elevrådsprotokoll</p>	<p>Biträdande rektor och skolkurator</p>

<p>Elevinflytande- ett aktivt och demokratiskt elevråd samt fritidsråd</p>	<p>kan vara med och påverka den.</p>	<p>mot ledorden kunskap, trygghet och trivsel.</p> <p>Fritidsråd en gång i månaden. Del av fritidshemmets verksamhet bygger på att undervisningen ska vara situationsstyrd, därav fångas elevernas idéer och tankar, vilket bidrar till ett aktivt demokratiskt deltagande.</p>	<p>I fritidsråden</p>	<p>Genom fritidsrådsprotokoll</p>	<p>Lina och Nathalie</p>
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p> <p>Värdegrundsarbete i klass</p> <p>Respekt för medmänniskor</p>	<p>Målet med insatsen är att skapa en systematik och kontinuitet i värdegrundsarbetet i skolan</p> <p>Att stärka elevernas relationer med varandra.</p> <p>Få kunskap om människors olika förutsättningar för att skapa acceptans och empati-medmänsklighet</p> <p>Att vara en god klasskamrat-öka trivsel</p>	<p>Följande värdegrundsarbete kommer att riktas under läsåret:</p> <p>Temaarbete utifrån skolans ledord: kunskap, trygghet och trivsel.</p> <p>Åk F-3 Tema "stopp min kropp"</p> <p>ÅK 3-6 IT och sociala medier samt Normer och Värden. Vad står i digitala årskursplanen?</p> <p>Gruppstärkande samtal fritidshem samt åk 1-3-kamratskap</p>		<p>Arbetslagen gör skriftlig analys efter genomförda teman, december och juni</p>	<p>Skolkurator och skolsköterska</p> <p>Klasslärare</p> <p>Fritidspersonal</p> <p>Skolkurator</p>
<p>Hälsosamtal</p>	<p>Målet med samtalen är att identifiera för hur eleverna i klassen trivs.</p>	<p>Visa korta filmer som rör värdegrundsfrågor, diskutera vad vi ser. Ha öppna diskussioner om hur vi beter oss mot varandra på fritidsråden. Skapande aktivitet om hur man är en bra kompis samt samarbetslekar.</p>	<p>Återgivning av sammanställning till ledning, som tar det vidare ut i klasserna.</p>	<p>Sammanställs av skolsköterska.</p>	<p>Skolsköterska</p>
<p>Fadderverksamhet</p>	<p>Målet är att skapa trygga relationer mellan årskursgränserna på skolan, för att bidra till trygghet och minska oror hos eleverna på raster.</p>	<p>Temadagar vid högtider där årskurserna: F & 2 samverkar och 1 & 3 samverkar.</p> <p>Högläsning, äldre elever läser sagor de själva skrivit för yngre elever.</p> <p>På fritids lyfter vi några elever varje vecka för att delta i aktiviteter med de äldre eleverna för att utöka elevernas</p>		<p>Arbetslagen gör skriftlig analys efter genomförda teman, december och juni</p>	<p>Klasslärare</p> <p>Lärare i Fritidshem</p>

		relationer över årskursgränserna.			
Raster- korridorer Raster Raster- rastaktiviteter och bildstöd	Målet är att minska antal kränkningar på raster samt i korridorer. Att få fler elever aktiva på rasterna och att erbjuda elever som har svårt att komma på saker att göra, fler möjligheter	Lärare följer ut i korridor. Rastaktiviteter erbjuds av fritids och åk 3 för att bidra till att fler elever har aktiviteter att göra. Bildstöd för lekar. Samspel om rasterna mellan rastvärdar och vikarier.	I det systematiska kvalitetsarbetet	Genom analyser av Draft-it som presenteras i LOKSAM och på APT:er ht samt vt. Genom elevsvar i trygghetsenkäter	Lärare- följa/möta upp i hall. Rastvärdar- ansvara för sin zon Fritidshem- planera och informera om rastaktiviteter till elever och lärare. Fritidshem planerar för lekdagar på rasterna.
Språkbruk	För att minska kränkningar. För att öka trygghet och trivsel bland eleverna.	Att personal under kollegialt arbete samt APT:er komma fram till samsyn av accepterat språkbruk och att alla hjälpas åt med alla elever. Personal vid behov samverka skola/hem kring språkbruket. Språkkunskap i klassrummet Temaarbete kring likabehandling, språkbruk, fysisk och psykisk hälsa Vidareutveckla Ekens vänskapsträd, lägga till fler grenar. Vilket språk är okej att använda på fritids och till varandra?		Genom analyser av Draft-it som presenteras i LOKSAM och på APT:er ht samt vt. Genom elevsvar i trygghetsenkäter	Ledning- arb.lag Klasslärare Skolkurator och skolsköterska

Främjande insatser för läsåret 23/24- Trygghet & Trivsel- rutnät

Följande områden ska vi arbeta med under läsåret 23/24	Syftet med att arbeta med dessa är:	Så här ska vi arbeta med dessa områden:	Så här ska arbetet utvärderas:	Så här ska vi dokumentera i processen:	Ansvariga:
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p> <p>Uppmärksamma och arbeta med viktiga kalenderdagar</p>	<p>Målet med insatsen är att ta hjälp av internationella kalenderdagar såsom FN dagen och internationella dagen för mänskliga rättigheter för att konkretisera och skapa en fördjupad förståelse av ex barnkonventionen. Vidare är målet med insatsen en likvärdighet i hur vi uppmärksammar dagar på skolan.</p>	<p>Arbetar i klassrummen med dessa dagar. Lärarna planerar upp och delger varandra.</p>	<p>Lärarnas terminsanalyser</p>		<p>Klasslärare</p> <p>Fritidshem</p>
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p> <p>Trygga vuxna</p> <p>Klassrumsledarskap och bemötande</p> <p>Klassrumsklimat</p>	<p>Målet är att varje elev ska ha minst en förtroendefull relation till en vuxen på skolan</p>	<p>Under läsåret kommer skolutvecklingsgrupp att arbeta med kollegiet med aktuell litteratur, föra dialoger kring ledarskap, trygghet och tillit</p> <p>Klasslärarna kommer aktivt att arbeta med begreppet ihop med eleverna för att höra hur de upplever att man är som trygg vuxen.</p>			<p>Skolutvecklin-</p> <p>Gsgrupp,</p> <p>Kollegial</p> <p>Samverkan</p> <p>Klasslärare</p>
<p>Läroplanens del 1 och del 2</p> <p>Rastverksamhet</p> <p>Läsraster</p> <p>Rörelseaktiviteter</p>	<p>Att fler elever har saker att göra på rasten.</p> <p>Minska konflikter</p> <p>Synliggöra valbara aktiviteter</p>	<p>Bygga fler valbara utomhusmiljöer med nyinköpta leksaker.</p> <p>Rast som stående punkt i arb.lagsmöten</p> <p>Elevdeltaktighet i rastaktiviteterna-åk3.</p> <p>Elevdeltaktighet, eleverna får önska rastaktiviteter på klassråden.</p> <p>Lekdagar för att testa nya lekar</p>			<p>Språkpedagog och fritidspersonal</p> <p>Arb.lagledare</p> <p>Fritidspersonal med rastansvar</p>

Läroplanens del 1 och del 2 Uppmärksamma och använda elevers styrkor	Målet är en högre trivsel och i klassen där elever växer och hittar sina egna styrkor. Ett starkare klassrumsklimat	Anpassar utifrån elevernas behov, intresse och utveckling. Skapa meningsfulla sammanhang.			
Läroplanens del 1 och del 2 Trivsel och främjande-Traditioner-Hällevadsholmsskolans dagar	I enighet med visionen ska skolans miljö präglas av gemenskap och glädje för att skapa en ökad trivsel. Några dagar per termin vill vi göra extra roliga för att skapa gemenskap och delaktighet.	Temadagar: Jul-temadag Läsveckor Halloween			Hela skolan
Läroplanens del 1 och del 2 Fritidshemmets insatser	Målet med insatsen är att stärka kopplingen mellan skola och fritidshemmet vars uppdrag går ut på att fritidshemmet ska komplettera utbildningen i skolan så att ämneskunskaper från skolan fördjupas. Enligt Läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.	Fritidshemmet kommer att jobba närmare skola för att kunna ta vid de kunskaper och områden som skolan tar upp. Detta för att eleverna ska få möta fler sätt att ta till sig kunskaper Samverkansdagar fritids/hem		Genom fritidspersonalens terminsanalyser	Arbetslags- Ansvarig fritidshem
Klassråd och elevråd KlassEHT	Målet är att göra eleverna delaktiga och motiverade till ledorden kunskap, trivsel och trygghet med fokus på motivation till skolans vision och mål	Planeras och genomförs i elevråden. Klasslärare och elevrådsrepresentanter får info om klassrådsdiskussioner.	Elevråds protokoll	SKA	Skolkurator Biträdande Rektor klasslärare
Trygghetsteam	Målet är att involvera både personal och elever i denna handlingsplan, få den levande under hela året	Möten med planerande utifrån planen 3 av 4 veckor i månaden.	Utvärdering i december och juni		Representanter ur trygghetsteamet
Skolutvecklingsgrupp	För att kollegialt arbeta med mål inom	Kollegial samverkansmöten	Utvärdering i		Representanter i

	ledorden kunskap, trygghet och trivsel	3 av 4 veckor i månaden. Skolutvecklingsgruppen träffas c:a varannan vecka för att lägga upp arbetet.	december och juni		Skolutveckling s- gruppen
--	---	--	----------------------	--	---------------------------------

Rutiner för hantering av trakasserier och kränkande behandling

Vad gör jag som elev om jag upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

Om du som elev känner dig kränkt är det viktigt att du berättar det för någon vuxen. Det kan vara en förälder, en lärare, skolsköterska, specialpedagog, skolkurator, rektor eller någon annan som du känner förtroende för.

Om du som elev på skolan ser att någon annan på skolan blir kränkt är det minst lika viktigt att du berättar det för någon vuxen på skolan.

Om du är missnöjd över hur verksamheten hanterat ett ärende om kränkning eller diskriminering ska du i första hand vända dig till rektor. Om du inte är nöjd med rektors åtgärder kan du vända dig till kommunens skolchef.

Rektor Josefin Ehnebom	0524-182 76
Biträdande rektor: Sara Sundstedt	0524- 180 76
Kurator: Emielle Bernhardt	0524-180 12
Skolsköterska: Linda Bjurhoff	0524-182 61
Skolchef: Ann-Charlotte Sernemo	0524-184 54

Om du trots skolans insatser fortfarande känner dig diskriminerad, kränkt eller är utsatt för trakasserier, kan du vända dig till BEO, barn – och elevombudet på Skolverket. E-post: beo@skolverket.se Telefon: 08-586 080 00

En översikt och förenkling av handlingsplanen bifogas planen som bilaga 1. Även med åtgärdstrappa.

Handlingsplan vid diskriminering och kränkande behandling.

Vad gör jag som vuxen om jag upptäcker diskriminering eller kränkande behandling?

Munkedals kommun har gemensamma rutiner i Draftit för anmälan från personal till rektor och huvudman vid diskriminering och kränkning samt för utredning, åtgärder och uppföljning i ett ärende.

Personal (anmälaren/första utredaren) som bevittnar en konflikt eller ser överträdelser av våra värdegrundsregler ska omedelbart agera och samtalar med eleven eller eleverna i syfte att försöka lösa den konflikt eller överträdelse som uppstått. Behöver eleven ytterligare stöd till förändring kontaktas klassläraren.

Vid misstanke om kränkande behandling eller mobbning, skall kontakt tas omgående med klassläraren.

Anmälaren/klassläraren informerar rektor och EHT skyndsamt via Draftit. Huvudman informeras direkt via Draftit.

Anmälaren/klasslärare kallar berörda elever till enskilda samtal för att utreda vad som hänt. Vid behov kan kurator vara behjälplig. Vårdnadshavare kontaktas och informeras. En bedömning av allvaret i händelsen görs av anmälaren/klassläraren och ärendet överlämnas till rektor. Rektor fattar beslut om ärendets fortsatta gång, antingen om händelsen är utredd eller kräver vidare handläggning av ex. trygghetsgrupp, EHT, anmälan till socialtjänst. Samtalen dokumenteras i Draftit.

Vid upprepad kränkning kallar rektor/trygghetsgruppen inblandade elever till samtal. Till sin hjälp vid samtalet har rektor/trygghetsgrupp utredningen som gjorts under punkt 4. Samtalen dokumenteras i Draftit. Samtalen följs upp inom, för situationen, skälig tid. (Se bilaga 1)

Om första uppföljningsmötet med rektor/trygghetsgruppen visar på fortsatta kränkningar kallar rektor/trygghetsgrupp och klasslärare elev och föräldrar till skolan för samrådsmöte. Även övrig elevhälsopersonal kan närvara. Mötet dokumenteras i Draftit med förslag till vidare åtgärder.

Om kränkningar fortsätter trots att ovan vidtagna åtgärder skett och upprepande möten med vårdnadshavare och elev ägt rum sker anmälan till Individ och familjeomsorgen av skolan.

Varje händelse där vuxna i skolan uppfattar att en kränkning kan ha förekommit ska följas upp. Den vuxne som först får vetskap om händelsen ska omedelbart agera. Det är den enskilde elevens upplevelse som är utgångspunkten och samtal med denne är alltid första steget. Händelsen utreds och följs upp med de elever som deltagit. Det är viktigt

att skolans personal pratar med var och en så det blir en så tydlig bild som möjligt. Varje elev har rätt att ge sin bild av det inträffade. Visar det sig att det är många inblandade och/eller händelsen är så omfattande att det behövs fler vuxna som undersöker, bör man be någon i samma arbetslag att hjälpa till.

Kan händelsen klassificeras som just en enstaka händelse och de inblandade ser sin del och visar på att det inte kommer ske igen kan ärendet avslutas redan här. Det är viktigt att det följs upp med de berörda eleverna för att säkerställa att det inte fortgår. Anmälaren (personal först på plats eller klasslärare) informerar rektor och EHT skyndsamt via Draftit. Huvudmannen informeras direkt via Draftit.

En utredning är i sig en åtgärd. Samtalen lyfter inte bara fram information utan blir en stund av reflektion för individen. Insikt och förståelse för vad som hände och hur det blev för den andre är den vanligaste utgången. Utifrån det kan också en förändring ske. När man som elev är utsatt eller känner sig utsatt är det viktigt att skolan följer upp så eleven får det stöd den behöver i att bearbeta. Även en som utsätter har behov av att bearbeta.

Vårdnadshavare ska alltid kontaktas och informeras om händelsen.

Vid hot och våld används särskilt utskrivna rutiner genom planen "Handlingsplan vid hot och våld".

Bilaga 1

Handlingsplan vid konflikter och kränkningar

1. Vid första händelsetillfället

Direkt tillsägelse från vuxen. Den vuxne stannar upp, säger till och är redo att samtala med eleven/eleverna. Vid behov följs det av ett allvarssamtal med elev i enrum.

2. Vid upprepad händelse

Klassläraren tar kontakt med elevens vårdnadshavare och låter dem bli delaktiga.

3. Problem kvarstår

Följer eleven fortfarande inte överenskommelserna kallas eleven och vårdnadshavarna för samtal.

4. Ingen förbättring sker

Skulle ytterligare förtydligande behövas kallar rektor eleven, vårdnadshavare samt klassläraren till en elevhälsoträff.

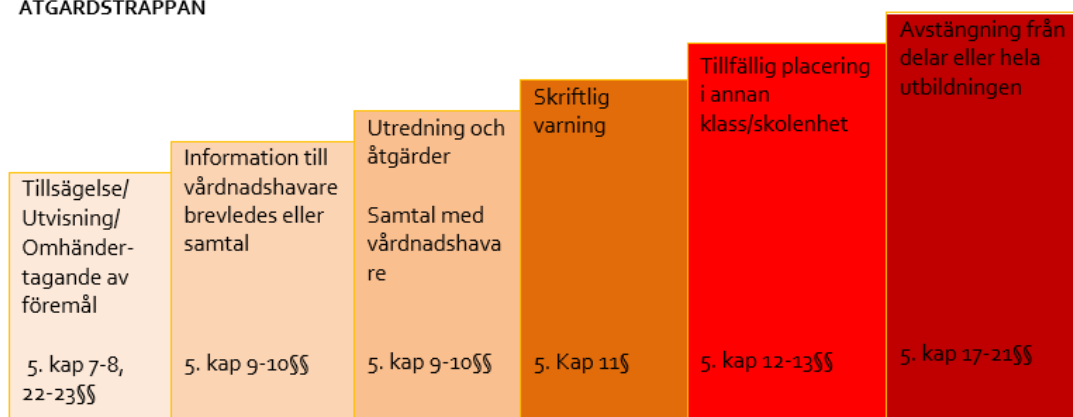
5. Uppföljning

Minst ett uppföljningsmöte skall ske innan åtgärden kan avslutas.

Åtgärdstrappan

Med hänvisning till Skollagen (2010:800) 5 kap Trygghet och studiero

ÅTGÄRDSTRAPPAN

Bilaga 2

Relevanta lagar och styrdokument

Relevanta lagar, styrdokument och utklipp som ligger till grund för arbetet med denna plan.

SFS 2008:567 (Diskrimineringslagen) 1 § "Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder."

SFS 2010:800 (Skollagen) **Kapitel 6 1 §** "Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever." **Kapitel 6, 8 §** "Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan."

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: Riktlinjer, s 13: Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor,
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17): Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten. (Observera att denna föreskrift gäller i skolan likaväl som på andra arbetsplatser. Eleverna är jämställda med andra arbetstagare enligt Arbetsmiljölagen.)

Bilaga 3

Viktiga begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär när de som arbetar vid skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever, i samband med diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, verksamhet, undervisning, läroböcker och så vidare.

Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Det är viktigt att komma ihåg då till exempel elever och/eller vårdnadshavare kan uttrycka att eleverna har diskriminerat varandra.

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen. De diskrimineringsgrunder som skyddas i lag är kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Med kön avses biologiskt kön (i juridisk mening), det vill säga att någon är man eller kvinna.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringsgrunden avser diskriminering på grund av religion, annan trosuppfattning, annan religiös åskådning samt ateism.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Med funktionsnedsättning avses varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med det avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses uppnådd levnadsålder, samt social identitet med utgångspunkt i ålder.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering avses en särbehandling kopplad till någon av diskrimineringsgrunderna, till exempel ett barns kön eller etnicitet. En indirekt diskriminering sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringsätt som verkar vara neutralt men i praktiken missgynnar ett barn ur ett diskrimineringsperspektiv.

Trakasserier

Trakasserier är en form av diskriminering och innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "svenne", "blatte", "mongo", "fjolla", "hora" eller liknande. Det kan även vara fråga om ignorerande, utfrysning eller att någon vislar, stirrar eller gör kränkande gester och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en anhörigs sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är en form av diskriminering i diskrimineringslagen och innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och upplevs som kränkande. Det kan också handla om sexuell jargong.

Tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. De åtgärder som kravet gäller är sådana som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Främjande respektive förebyggande åtgärder

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i er verksamhet. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Främjande arbete - vad säger lagen?

Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

”På skolan vill vi att det främjande arbetet skall bedrivas systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla samt vara en del i det vardagliga arbetet, baseras på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår och vilka faktorer som skapar en trygg miljö där alla barn och elever blir respekterade som de är.”

Omfatta kompetensutveckling för personalen för att vid behov öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,

innebära att personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar den pedagogiska verksamheten, samt omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med en diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. En viktig utgångspunkt är att en elevs upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan till skillnad från diskriminering ske mellan elever.

Kränkningar	kan	till	exempel	vara:
-fysiska (slag,	knuffar	och	negativa fysiska	handlingar)
-verbala (hot,		svordomar	och	öknamn)
-psykiska (utfrysning,	grimaser,	blickar,	skratta	nedlåtande)
-texter och bilder (teckningar, telefoner, lappar, fotografier, sms och meddelanden på olika sociala medier).				

Mobbning

Ordet mobbning omnämns inte i lagen. Men en person är mobbad om han eller hon upprepade gånger under en viss tid blir utsatt för kränkningar från en eller flera personer.

Utrednings- och åtgärdsskyldighet

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt. Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kartläggning

Vi i skolan utför kartläggning för att

1. Regelbundet kartlägga barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
2. Analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
3. I samband med analysen även utvärdera tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
4. Utifrån de identifierade riskerna formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet,
5. Planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och bestämma vem som ansvarar för respektive insats, samt se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.